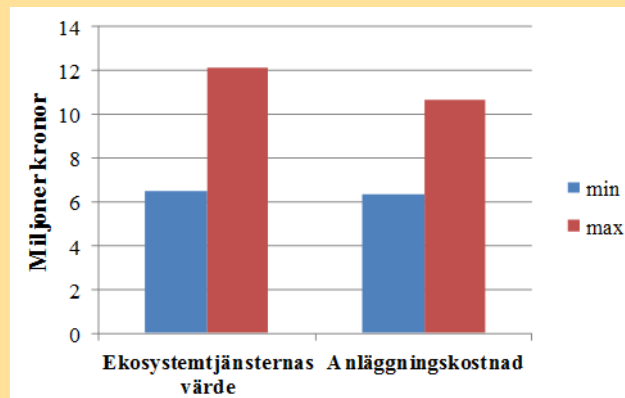

Värderingsexempel Höje å

Tre ekosystemtjänster har värderats monetärt i projektet: vattenreglering, näringsretention och erosionskontroll.

I diagrammet ovan jämförs kostnaderna för att anlägga tvåstegsdiken, på en nästan 12 km lång sträcka, med värdet på de ekosystemtjänster som genereras under en 50-års period.

Värderingen utgår från anläggning av så kallade tvåstegsdiken längs vissa sträckor av Höje å huvudfåra. Anläggningskostnaden för tvåstegsdikena inkluderar kostnader för schaktning samt markersättning för den mark som tas i anspråk.

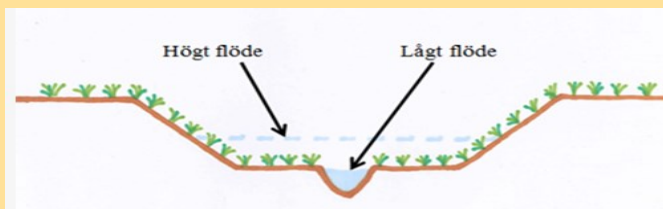
Värderingen av vattenreglering utgår från den minskning av skadekostnader som uppstår på grund av översvämning vid ett 100-årsflöde.

Näringsretention värderas genom att beräkna kostnaden för att ersätta den naturliga retention, som sker i ett tvåstegsdike, med kalkfilterbäddar.

För erosionskontroll utgår värderingen från att rensningsbehovet kommer minska bland annat eftersom vattendragets slänter stabiliseras.

Slutsatser

- Resultaten tyder på att nyttan med de ekosystemtjänster som tvåstegsdiken genererar kan motivera anläggningskostnaderna.
- Tre tjänster har värderats monetärt i detta projekt. Om fler tjänster, till exempel, rekreation hade värderats hade nyttan med tvåstegsdikena blivit större och anläggandet hade kunnat motiveras ytterligare.
- Genom att genomföra olika vattenvårds åtgärder kan förutsättningarna för ett flertal ekosystemtjänster förbättras. Fler ekosystemtjänster kan dessutom gynnas om man planterar träd och andra växter.

Tvästegsdike är en alternativ utformning av ett vattendrag. Vid låga flöden rinner vattnet i en smal mittfåra och vid högre flöde kan vattnet rinna ut över terrasserna. Bild hämtad från Länsstyrelsen i Västra Götalands län.

Detta är en sammanfattning av rapporten Helhetsperspektiv Höje å – värdering av och åtgärder för ekosystemtjänster. Rapporten finns i sin helhet på www.hojea.se

Illustration på första sida representerar olika ekosystemtjänster som kan finnas i sötvattenmiljö. Illustrationen är hämtad från www.havochvatten.se

Projekt Helhetsperspektiv Höje å

Värdering av och åtgärder för ekosystemtjänster

HÖJE Å VATTENRÅD

Vad är ekosystemtjänster?

Ett begrepp som har börjat användas i allt större utsträckning under senare år är ekosystemtjänster. Ekosystemtjänster är ekosystemens direkta och indirekta bidrag till människans välbefinnande.

Tjänsterna kan delas in i fyra kategorier:

Stödjande: processer som är nödvändiga för att andra tjänster ska fungera till exempel näringscirkulation

Reglerande: processer som på något vis kan vara reglerande exempelvis bindning av koldioxid (reglerar klimat) eller biologisk kontroll (reglerar skadedjur)

Försörjande: produkter som kommer från dessa tjänster är nödvändiga för vår överlevnad exempelvis mat och virke

Kulturella: dessa tjänster bidrar till vårt psykiska välbefinnande till exempel möjlighet till rekreation

Varför värdera ekosystemtjänster?

Ekosystemtjänster som är nödvändiga för vårt välbefinnande tas idag ofta för givet. Det är därför viktigt att synliggöra värdet av dessa för att uppmuntra att de nyttjas på ett hållbart sätt.

Det finns olika sätt att värdera ekosystemtjänster på. Monetär värdering innebär att tjänsten tilldelas ett värde i kronor och ören. Monetär värdering kräver god kunskap om processerna bakom tjänsten.

Åtgärder för att gynna ekosystemtjänster i Höje å

Ekosystemtjänst	Åtgärd				
	Tvästegsdike	Våtmarker	Skydds-zoner	Avfasade dikeskanter	Integrerade skydds-zoner
Vattenrening	😊	😊	😊	😊	😊
Näringsretention	😊	😊	😊	😊	😊
Vattenreglering	😊	😊	😐	😊	😐
Erosionskontroll	😊	😐	😊	😊	😐
Biologisk mångfald	😊	😊	😊	😊	😊
Habitat för vilt	😊	😊	😊	😊	😊
Rekreation	😊	😊	😊	😐	😊
Pollination	😊	😐	😊	😊	😐
Biologisk kontroll	😊	😐	😊	😊	😐
Spridningsvägar	😊	😊	😊	😊	😊
Produktion av bränsle	😐	😐	😐	😐	😊
Landskapsbild	😐	😐	😐	😐	😐
Summa	10	7	9	9	7

Tabellen ovan illustrerar kopplingen mellan olika åtgärder och ekosystemtjänster. Grön färg/glad gubbe betyder att tjänsten gynnas av åtgärden. Gul färg/neutral gubbe betyder att tjänsten inte påverkas eller att det är oklart hur tjänsten påverkas av åtgärden.

Som framgår i tabellen kan en åtgärd gynna flera ekosystemtjänster. Ytterligare åtgärder som att plantera träd eller så in blommande växter kan förbättra förutsättningarna för fler tjänster. Skötsel har också en betydelse för vilka tjänster som gynnas, klippning och bortförsl av vegetation kan vara positivt för flera tjänster.